ĢENERĀLADVOKĀTA JEVGĒNIJA TANČEVA [*EVGENI TANCHEV*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2019. gada 11. aprīlī [1]

Lieta C-208/18

Jana Petruchová
pret
FIBO Group Holdings Limited

(*Nejvyšší soud* (Augstākā tiesa, Čehijas Republika) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Tiesu iestāžu sadarbība civillietās – Regula (ES) Nr. 1215/2012 – Jurisdikcija patērētāju līgumu jomā – Patērētājs – Fiziska persona, kas nodarbojas ar ārvalstu valūtu tirdzniecību starptautiskajā valūtas tirgū, izmantojot brokeru sabiedrības pakalpojumus – Atbilstība patērētāja jēdzienam saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 593/2008 – Privātais klients Direktīvas 2004/39/EK izpratnē

1. Šajā lietā Tiesa ir aicināta interpretēt jēdzienu "patērētājs" Regulas (ES) Nr. 1215/2012 (turpmāk tekstā – "Briseles Ia regula") [2] 17. panta 1. punkta izpratnē darījumu kontekstā, kas veikti starptautiskajā valūtas tirgū (turpmāk tekstā – "*FOREX* tirgus").

2. Atkāpjoties no Briseles Ia regulas 4. panta 1. punkta un 7. panta 1. punkta [3], minētās regulas 18. panta 1. punkts paredz, ka patērētājs Regulas 17. panta 1. punkta izpratnē var ierosināt tiesvedību pret citu līgumslēdzēju pusi ne tikai tās dalībvalsts tiesās, kurā ir šīs puses domicils, bet arī tiesās, kurā ir patērētāja domicils. Briseles Ia regulas 17., 18. un 19. panti, kuri iekļauti II nodaļas 4. iedaļā "Jurisdikcija attiecībā uz patērētāju līgumiem", paredz nodrošināt adekvātu aizsardzību patērētājam, kas ir ekonomiski vājāka un juridiski mazāk pieredzējusi puse nekā otra – profesionālā – līgumslēdzēja puse [4].

3. Tiesai uzdotais jautājums ir par to, vai fiziska persona, kas nodarbojas ar tirdzniecību *FOREX* tirgū, ir jāuzskata par patērētāju Briseles Ia regulas 17. panta 1. punkta izpratnē vai arī, pamatojoties uz zināšanām un kompetenci, kas nepieciešama, lai iesaistītos šajā tirdzniecībā, uz attiecīgā līguma sarežģīto un netipisko raksturu, kā arī uz riskiem, ko šī personas uzņemas, šo personu nevar uzskatīt par patērētāju un attiecīgi tā neietilpst iepriekš minētās sadaļas, kurā ir piešķirta aizsardzību, darbības jomā.

1 Oriģinālvaloda – angļu.

2 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 2012, L 351, 1. lpp.).

3 Spriedumi, 2005. gada 20. janvāris, *Gruber*, C-464/01, EU:C:2005:32, 34. punkts; 2010. gada 7. decembris, *Pammer* un *Hotel Alpenhof*, C-585/08 un C-144/09, EU:C:2010:740, 53. punkts; 2012. gada 6. septembris, *Mühlleitner*, C-190/11, EU:C:2012:542, 26. punkts, un 2013. gada 14. marts, *Česká spořitelna*, C-419/11, EU:C:2013:165, 26. punkts.

4 Spriedumi, 1993. gada 19. janvāris, *Shearson Lehman Hutton* u.c., C-89/91, EU:C:1993:15, 18. punkts; 2005. gada 20. janvāris, *Gruber*, C-464/01, EU:C:2005:32, 34. punkts, un 2013. gada 14. marts, *Česká spořitelna*, C-419/11, EU:C:2013:165, 33. punkts.

I. Atbilstošās tiesību normas

A. Briseles Ia regula

4. Briseles Ia regulas 17. pantā ir paredzēts:

"1. Lietās saistībā ar līgumiem, ko persona – patērētājs – noslēgusi ar mērķi, kas var būt uzskatāms par nesaistītu ar viņas arodu vai profesiju, jurisdikciju nosaka šajā iedaļā, neskarot 6. pantu un 7. panta 5. punktu, ja:

a) tas ir līgums par preču iegādi ar nomaksu pa daļām;

b) tas ir līgums par aizdevumu, kas atmaksājams pa daļām, vai par jebkāda cita veida kredītu, kas izsniegts nolūkā finansēt preču iegādi; vai

c) visos citos gadījumos – līgums ir noslēgts ar personu, kas veic komercdarbību vai profesionālo darbību patērētāja domicila dalībvalstī vai jebkādā veidā vērš šādas darbības uz minēto dalībvalsti vai vairākām dalībvalstīm, tostarp uz minēto dalībvalsti, un līgums ietilpst šādu darbību jomā.

[..]

3. Šī iedaļa neattiecas uz pārvadājuma līgumiem, izņemot līgumus, kas par kopēju cenu paredz apvienot ceļošanu un izmitināšanu."

B. Romas I regula

5. Regulas (EK) Nr. 593/2008 (turpmāk tekstā – "Romas I regula") 6. pantā [5] "Patērētāju līgumi" ir paredzēts:

"1. Neskarot 5. un 7. pantu, līgumu, ko fiziska persona mērķiem, kurus var uzskatīt par nesaistītiem ar viņas arodu vai profesiju, ("patērētājs") noslēgusi ar citu personu, kas darbojas, īstenojot savu arodu vai profesiju, ("uzņēmējs") reglamentē tās valsts tiesību akti, kurā ir patērētāja pastāvīgā mītnesvieta, ja uzņēmējs:

a) savu komercdarbību vai profesionālo darbību veic valstī, kurā ir patērētāja pastāvīgā mītnesvieta; vai

b) kā citādi vērš šādu darbību uz minēto valsti vai vairākām valstīm, tostarp minēto valsti,

un ja līgums attiecas uz šādu darbību jomu.

2. Neskarot 1. punktu, puses var saskaņā ar 3. pantu izdarīt izvēli attiecībā uz tiesību aktiem, kas piemērojami līgumam, kurš atbilst 1. punkta prasībām. Tomēr šādas izvēles iznākumā patērētājam nedrīkst būt liegta aizsardzība, kas tam piešķirta ar noteikumiem, no kuriem nevar atkāpties, savstarpēji vienojoties, atbilstīgi tiesību aktiem, kurus piemērotu saskaņā ar 1. punktu, ja nebūtu izdarīta izvēle.

[..]

5 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (2008. gada 17. jūnijs) par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I) (OV 2008, L 177, 6. lpp.).

4. Šā panta 1. un 2. punktu nepiemēro:

[..]

d) tiesībām un pienākumiem, kas veido finanšu instrumentu, un tiesībām un pienākumiem, kas veido noteikumus un nosacījumus, kuri reglamentē pārvedamu vērtspapīru emisiju, publisko piedāvājumu vai publisku pārņemšanas piedāvājumu, kā arī parakstīšanos uz kolektīvo ieguldījumu uzņēmumu daļām un to izpirkšanu, ciktāl šīs darbības nav finanšu pakalpojuma sniegšana;

[..]."

C. Direktīva 2004/39

6. Direktīvas 2004/39/EK[6] 4. panta 1. punktā ir noteikts:

"Šajā direktīvā piemēro turpmāk sniegtās definīcijas:

[..]

10) "Klients" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kam ieguldījumu sabiedrība sniedz ieguldījumu pakalpojumus un/vai papildpakalpojumus;

11) "Profesionāls klients" ir klients, kas atbilst II pielikumā noteiktajiem kritērijiem;

12) "Privātais klients" ir klients, kas nav profesionāls klients;

[..]."

II. Fakti, pamatlieta un prejudiciālais jautājums

7. 2014. gada 2. oktobrī *J. Petruchová*, kura dzīvo Ostravā (Čehijas Republika), un brokeru komercsabiedrība *FIBO Group Holdings Ltd* (turpmāk tekstā – "*FIBO*"), kas dibināta Limasolā (Kipras Republika), noslēdza līgumu "Uzņēmējdarbības veikšanas noteikumi" (turpmāk tekstā – "Pamatlīgums"). Pamatlīguma mērķis bija ļaut *J. Petruchová* veikt darījumus *FOREX* tirgū, izvietojot rīkojumus par bāzes valūtas pirkšanu un pārdošanu, ko veiktu *FIBO*, izmantojot savu tiešsaistes tirdzniecības platformu. Šim nolūkam Pamatlīgumā bija noteikts, ka starp *J. Petruchová* un *FIBO* tiek slēgti t.s. atsevišķie cenu starpības līgumi.

8. Cenu starpības līgums (turpmāk tekstā – "*CfD*") ir finanšu instruments, kura mērķis ir pirkt, pēc tam pārdot bāzes valūtu (šajā gadījumā ASV dolārus (USD)) un gūt peļņu no piemērojamo valūtas maiņas kursu starpības attiecīgi bāzes valūtas iegādei un pārdošanai attiecībā pret piedāvājuma valūtu (kas šajā gadījumā ir Japānas jenas (JPY)). Lai gan *FOREX* tirgū ir iespējams veikt tirdzniecību ar saviem līdzekļiem, *J. Petruchová* izmantoja iespēju veikt tirdzniecību ar "partijām" (viena partija ir 100 000 USD), izmantojot t.s. "sviras efektu". Tas ļāva viņai veikt tirdzniecību ar lielāku naudas summu, nekā bija viņas rīcībā[7]. Pērkot bāzes valūtu (USD) par piedāvājuma valūtu (JPY) pēc

6 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2004. gada 21. aprīlis), kas attiecas uz finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Padomes Direktīvas 85/611/EEK un 93/6/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/12/EK un atceļ Padomes Direktīvu 93/22/EEK (OV 2004, L 145, 1. lpp.).

7 *J. Petruchová* bija jāsniedz tikai t.s. "drošības rezerve", lai garantētu viņas spēju segt iespējamos zaudējumus.

pašreizējās pirkšanas likmes, proti, "atverot pozīciju", *J. Petruchová* tika piešķirts aizdevums no *FIBO* tādā apmērā, kāds bija nepieciešams pirkuma veikšanai. "Slēdzot pozīciju", t.i., veikdama apgriezto operāciju, kurā iegādātā bāzes valūtas (USD) summa tiek pārdota par piedāvājuma valūtu (JPY) pēc pašreizējās pirkšanas likmes, *J. Petruchová* atmaksāja aizdevumu *FIBO*.

9. Pamatlīguma 30. punktā bija paredzēts, ka jebkurā strīdā, kas varētu rasties starp pusēm, starptautiskā jurisdikcija būs Kipras tiesām.

10. 2014. gada 3. oktobrī *J. Petruchová* noslēdza *CfD* ar *FIBO* (turpmāk tekstā – "konkrētais *CfD*"). Plkst. 15:30:00 viņa izvietoja rīkojumu pirkt 35 partijas atbilstoši valūtas maiņas kursam USD/JPY 109,0000. Tirdzniecības sistēma viņu nekavējoties informēja, ka jaunākais valūtas maiņas kurss ir USD/JPY 109,0500. Viņa to pieņēma un apstiprināja pirkuma rīkojumu.

11. Tomēr *FIBO* tirdzniecības sistēmā izveidojās gara pasūtījumu rinda, kas bija saistīta ar ASV dolāra kursa strauju kāpumu pret piedāvājuma valūtām pēc informācijas publicēšanas par nodarbinātības rādītāju pozitīvo tendenci Amerikas Savienoto Valstu nelauksaimniecības nozarē. Līdz ar to pieprasītā summa 3 500 000 USD tika nopirkta plkst. 15:30:16, nevis plkst. 15:30:00; tajā brīdī pirkuma likme bija USD/JPY 109,4000, tādējādi pirkuma cena bija 382 900 000 JPY.

12. Tajā pašā dienā plkst. 15:48:11 *J. Petruchová* slēdza pozīciju, iesniedzot *FIBO* rīkojumu pārdot nopirkto summu 3 500 000 USD apmērā. Pārdošanas kurss bija USD/JPY 109,5600, un attiecīgi pārdošanas cena bija 383 460 000 JPY. *J. Petruchová* atmaksāja *FIBO* aizdevumu 382 900 000 JPY apmērā. Tāpēc viņa no šī darījuma guva bruto peļņu 560 000 JPY apmērā, kuras vērtība bija 4081,33 USD.

13. Ja *J. Petruchová* rīkojums pirkt bāzes valūtu būtu izpildīts savlaicīgi, nevis ar 16 sekunžu aizkavēšanos, viņa būtu guvusi peļņu 1 785 000 JPY apmērā, kuras vērtība ir 13 009,23 USD, un tādējādi viņas peļņa būtu bijusi trīs reizes lielāka.

14. Līdz ar to 2015. gada 12. oktobrī *J. Petruchová* cēla prasību *Krajský soud v Ostravě* (Ostravas apgabaltiesa, Čehijas Republika), apgalvojot, ka *FIBO* ir netaisni iedzīvojies.

15. *Krajský soud v Ostravě* (Ostravas apgabaltiesa) izbeidza tiesvedību, pamatojot ar to, ka tai trūkst starptautiskās jurisdikcijas. *Krajský soud v Ostravě* (Ostravas apgabaltiesa) uzskatīja, ka *J. Petruchová* nav patērētāja Briseles Ia regulas 17. panta 1. punkta izpratnē, jo viņa netika noslēgusi konkrēto *CfD* privātos nolūkos, viņai bija nepieciešamās zināšanas un pieredze, lai noslēgtu *CfD*, un viņa tika brīdināta, ka *CfD* nav piemērots instruments "privātajiem klientiem" Direktīvas 2004/39 izpratnē. Katrā ziņā *Krajský soud v Ostravě* (Ostravas apgabaltiesa) uzskatīja, ka Briseles Ia regulas 17. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādā pašā veidā kā Romas I regulas 6. panta 1. punkts, un finanšu instrumenti bija izslēgti no šī otrā noteikuma darbības jomas. Līdz ar to Pamatlīguma jurisdikcijas klauzula esot spēkā, un attiecīgi jurisdikcija esot Kipras, nevis Čehijas tiesām.

16. Pēc apelācijas iesniegšanas *Vrchní soud v Olomouci* (Olomoucas Augstā tiesa, Čehijas Republika) atstāja spēkā *Krajský soud v Ostravě* (Ostravas apgabaltiesa) lēmumu.

17. *J. Petruchová* iesniedza *Nejvyšší soud* (Augstākā tiesa, Čehijas Republika) apelācijas sūdzību par šo spriedumu.

18. *Nejvyšší soud* (Augstākā tiesa) uzskata, ka Čehijas zemākās instances tiesas ir pieļāvušas kļūdu, interpretējot patērētāja jēdzienu Briseles Ia regulas izpratnē. Saskaņā ar *Nejvyšší soud* (Augstākā tiesa) viedokli, pirmkārt, privātais klients Direktīvas 2004/39 izpratnē nav obligāti patērētājs Briseles Ia regulas 17. panta 1. punkta izpratnē. Otrkārt, *Nejvyšší soud* (Augstākā tiesa) uzskata, ka otrais noteikums nav jāinterpretē tādā pašā veidā kā Romas I regulas 6. pants, jo pirmais noteikums skaidri neizslēdz finanšu instrumentus. Treškārt, *Nejvyšší soud* (Augstākā tiesa) norāda, ka saskaņā ar

judikatūru, lai noteiktu, vai persona ir jāuzskata par patērētāju Briseles Ia regulas 17. panta 1. punkta izpratnē, nav nozīmes tam, vai šai personai ir īpašas zināšanas un kompetence, vai attiecīgais līgums ir sarežģīts vai netipisks, vai pastāv risks, kas saistīts ar šī līguma noslēgšanu, un vai persona ir brīdināta par šādu risku.

19. Tādēļ *Nejvyšší soud* (Augstākā tiesa) uzdeva Tiesai šādu prejudiciālo jautājumu:

"Vai Briseles Ia regulas 17. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tāda persona kā, piemēram, prasītāja pamatlietā, kas nodarbojas ar tirdzniecību [*FOREX* tirgū], aktīvi izvietojot savus rīkojumus, – lai arī tā to dara ar tādas trešās personas starpniecību, kas profesionāli nodarbojas ar šādu tirdzniecību, – ir jāuzskata par patērētāju šā noteikuma izpratnē?"

20. Rakstveida apsvērumus iesniedza *J. Petruchová*, Čehijas Republika, Polijas Republika un Eiropas Komisija.

21. *J. Petruchová*, *FIBO*, Čehijas Republika un Eiropas Komisija sniedza mutvārdu apsvērumus 2019. gada 31. janvārī notikušajā tiesas sēdē.

III. Vērtējums

22. Iesniedzējtiesa būtībā jautā Tiesai, vai persona, kas ir noslēgusi līgumu ar brokeru sabiedrību, kura veic atsevišķus darījumus *FOREX* tirgū atbilstoši šīs personas rīkojumiem par pirkšanu un pārdošanu, ir jāuzskata par patērētāju saskaņā ar Briseles Ia regulas 17. panta 1. punktu.

23. Es sniegšu ievada piezīmi par Pamatlīgumā ietvertās jurisdikcijas klauzulas juridisko spēku. Turpinājumā es, pirmkārt, ņemšu vērā Briseles Ia regulas 17. panta 1. punktā paredzēto vienīgo kritēriju, lai personu klasificētu kā patērētāju, proti, līguma mērķi. Otrkārt, es pārbaudīšu, vai var piemērot citus kritērijus, lai noteiktu, vai persona ir uzskatāma par patērētāju šī noteikuma izpratnē. Treškārt, pievērsīšos jautājumam, vai Briseles Ia regulas 17. panta 1. punkts būtu jāinterpretē saskaņā ar Romas I regulas 6. pantu, kas neattiecas uz finanšu instrumentiem. Ceturtkārt, pārbaudīšu, vai, lai noteiktu, vai persona ir uzskatāma par patērētāju Briseles Ia regulas 17. panta 1. punkta izpratnē, ir jāņem vērā, ka tā ir "privātais klients" Direktīvas 2004/39 4. panta 1. punkta 12) apakšpunkta izpratnē.

A. Ievads

24. Vispirms, kā to ir minējusi iesniedzējtiesa, ir jānorāda, ka gadījumā, ja *J. Petruchová* tiktu uzskatīta par patērētāju Briseles Ia regulas 17. panta 1. punkta izpratnē, Pamatlīguma 30. punktam nebūtu juridiska spēka.

25. Patiešām, piešķirot ekskluzīvu jurisdikciju Kipras tiesām, šis punkts liedz *J. Petruchová* īstenot Briseles Ia regulas 18. panta 1. punktā minētās tiesības uzsākt tiesvedību tās dalībvalsts tiesās, kurā atrodas viņas domicils, proti, Čehijas Republikā.

26. Saskaņā ar Briseles Ia regulas 19. pantu "no [šīs regulas II nodaļas 4. iedaļas noteikumiem] var atkāpties vienīgi ar vienošanos": 1) "ko panāk pēc strīda rašanās"; 2) "kas ļauj patērētājam celt prasību tiesās, kas nav šajā iedaļā norādītās tiesas"; vai 3) "kas ir noslēgta starp patērētāju un otru līgumslēdzēju pusi, kuriem abiem līguma slēgšanas laikā ir domicils vai pastāvīgā mītnesvieta tajā pašā dalībvalstī un kas piešķir jurisdikciju minētās dalībvalsts tiesām, ar noteikumu, ka šāda vienošanās nav pretrunā minētās dalībvalsts tiesību aktiem".

27. Šajā lietā, kā to ir norādījusi iesniedzējtiesa, Pamatlīguma 30. punkts neietilpst Briseles Ia regulas 19. panta 1., 2. un 3. punkta darbības jomā.

28. Pirmkārt, šis punkts neietilpst minētās regulas 19. panta 1. punkta darbības jomā, jo Pamatlīgums tika noslēgts 2014. gada 2. oktobrī, t.i., *pirms J. Petruchová* cēla prasību *Krajský soud v Ostravě* (Ostravas apgabaltiesā) 2015. gada 12. oktobrī.

29. Otrkārt, Pamatlīguma 30. punkts neietilpst Briseles Ia regulas 19. panta 2. punkta darbības jomā. Manuprāt, šis noteikums ir jāsaprot tādējādi, ka ar līgumu jurisdikcija attiecībā uz patērētāja celtu prasību ir jāpiešķir *papildus* tai [jurisdikcijai], kas ir paredzēta minētās regulas 18. panta 1. punktā. Jebkura cita Briseles Ia regulas 19. panta 2. punkta interpretācija būtu pretrunā tās formulējumam, kas patērētājam "ļauj", bet "neuzliek par pienākumu" celt prasību tiesās, kuras nav minētas šī regulas 18. panta 1. punktā [8]. Šajā lietā, kā minēts šo secinājumu 25. punktā, ar Pamatlīguma 30. punktu *J. Petruchová* ir liegtas tiesības uzsākt tiesvedību dalībvalsts tiesā, kas norādīta šajā noteikumā.

30. Treškārt, šis punkts neietilpst Briseles Ia regulas 19. panta 3. punkta darbības jomā, jo *J. Petruchová* un *FIBO* nav domicila, kā arī viņi nav reģistrēti vienā un tajā pašā dalībvalstī.

31. Līdz ar to Pamatlīguma 30. punkts ir pretrunā Briseles Ia regulas 19. pantam. No tā izriet, ka saskaņā ar minētās regulas 25. panta 4. punktu šim punktam nav juridiska spēka.

32. Tomēr, kā minēts iepriekš 24. punktā, tas tā ir tikai tādā gadījumā, ja Briseles Ia regulas 19. pants ir piemērojams, t.i., ja *J. Petruchová* tiek uzskatīta par patērētāju šīs regulas 17. panta 1. punkta izpratnē. Līdz ar to iesniedzējtiesa lūdz skaidrojumu, vai prasītāju pamatlietā var klasificēt kā patērētāju.

B. Vai līgums tika noslēgts mērķim, kas nav saistīts ar personas arodu vai profesiju?

33. Briseles Ia regulas 17. panta 1. punkts ir piemērojams, ja ir izpildīti trīs nosacījumi, proti, pirmkārt, līgumslēdzēja puse ir patērētājs, kurš rīkojas kontekstā, kas var tikt uzskatīts par nesaistītu ar viņa arodu vai profesiju, otrkārt, starp šo patērētāju un profesionāli ir faktiski noslēgts līgums un, treškārt, šāds līgums ietilpst kādā no minētā 17. panta 1. punkta a)–c) apakšpunktā paredzētajām kategorijām. Visiem šiem nosacījumiem ir jābūt izpildītiem, lai patērētājs varētu celt prasību savā jurisdikcijā [9].

34. Kā minēts šo secinājumu 22. punktā, šajā lietā uzdotais jautājums attiecas uz pirmo noteikumu.

35. Vēlos norādīt, ka Briseles Ia regulas 17. panta 1. punktā nav definēts patērētāja jēdziens. Šis noteikums paredz tikai to, ka persona, "patērētājs", ir noslēgusi līgumu "ar mērķi, kas var būt uzskatāms par nesaistītu ar viņas arodu vai profesiju". Neviens cits šīs regulas noteikums šajā ziņā nesniedz sīkāku informāciju.

36. No pastāvīgās judikatūras izriet, ka Briseles Ia regulā, īpaši tās 17. panta 1. punktā, izmantotie jēdzieni ir interpretējami patstāvīgi, atsaucoties galvenokārt uz šīs regulas sistēmu un mērķiem, lai nodrošinātu tās vienotu piemērošanu visās dalībvalstīs [10].

8 Pēc analoģijas skat. spriedumu, 2012. gada 19. jūlijs, *Mahamdia* (C-154/11, EU:C:2012:491, 62.–64. punkts), un ģenerāladvokāta P. Mengoci [*P. Mengozzi*] secinājumus lietā *Mahamdia* (C-154/11, EU:C:2012:309, 57.–59. punkts). Skat. arī Magnus, U., un Mankowski, P. (izd.), *Brussels I bis Regulation - Commentary*, Otto Schmidt KG Verlag, 2016. gads (522.–523. lpp.).

9 Spriedumi, 2013. gada 14. marts, *Česká spořitelna*, C-419/11, EU:C:2013:165, 30. punkts; 2015. gada 28. janvāris, *Kolassa*, C-375/13, EU:C:2015:37, 23. punkts, un 2015. gada 23. decembris, *Hobohm*, C-297/14, EU:C:2015:844, 24. punkts. Taisnība, ka šie spriedumi attiecas nevis uz to, kā interpretēt Briseles Ia regulu, bet drīzāk – kā interpretēt Padomes Regulu (EK) Nr. 44/2001 (2000. gada 22. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (turpmāk tekstā – "Briseles I regula" (OV 2001, L 12, 1. lpp.). Tomēr, tā kā Briseles I regula tagad ir aizstāta ar Briseles Ia regulu, Tiesas interpretācija par Briseles I regulas noteikumiem attiecas arī uz Briseles Ia regulu gadījumos, kad šo divu instrumentu noteikumus var uzskatīt par līdzvērtīgiem (spriedums, 2018. gada 15. novembris, *Kuhn*, C-308/17, EU:C:2018:956, 31. punkts). Šajā gadījumā Briseles I regulas 15. panta redakcija ir identiska tās atbilstīgajam Briseles Ia regulas noteikumam, proti, 17. pantam. Līdz ar to Tiesas sniegtā interpretācija attiecībā uz pirmo no šiem noteikumiem ir spēkā arī otrajam noteikumam.

10 Spriedums, 2019. gada 14. februāris, *Milivojević*, C-630/17, EU:C:2019:123, 86. punkts.

37. Jēdziens "patērētājs" Briseles Ia regulas 17. un 18. panta izpratnē ir interpretējams šauri, atsaucoties uz šīs personas pozīciju konkrētā līgumā, ņemot vērā līguma raksturu un mērķi, nevis pašas personas subjektīvo situāciju, jo viena un tā pati persona zināmos darījumos var tikt uzskatīta par patērētāju, bet citos darījumos – par uzņēmēju. Attiecīgi tikai uz tādiem līgumiem, kas ir noslēgti ārpus un neatkarīgi no aroda un profesijas, vienīgi ar nolūku apmierināt privātā patērētāja paša vajadzības, attiecas minētajā regulā paredzētie īpašie noteikumi patērētāja kā vājākās puses aizsardzībai. Šāda aizsardzība tomēr ir nepamatota attiecībā uz līgumiem, kas skar personas arodu vai profesionālo darbību [11].

38. Izskatāmajā lietā mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanas laikā prasītājas pārstāvis pamatlietā norādīja, ka Pamatlīguma un konkrētā *CfD* noslēgšanas brīdī *J. Petruchová* bija universitātes studente un strādāja nepilnu darbalaiku. *J. Petruchová* apgalvo, ka *CfD* viņa nenoslēdza savas (nepilna darbalaika) profesijas mērķiem. Neviena no pusēm neapgalvo, ka viņa tā būtu darījusi. Arī lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu nav norādes šajā ziņā. Līdz ar to, lai gan tas ir jautājums par faktiem, kas ir iesniedzējtiesas kompetencē, man šķiet, ka *J. Petruchová* ir jāuzskata par patērētāju Briseles Ia regulas 17. panta 1. punkta izpratnē.

39. Tomēr saskaņā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu *Krajský soud v Ostravě* (Ostravas apgabaltiesa) uzskatīja, ka īpašās zināšanas un kompetence, kas ir nepieciešamas tirdzniecībai *FOREX* tirgū, ieguldīto summu apmērs un risks, ko *J. Petruchová* ir uzņēmusies, neļauj klasificēt viņu kā patērētāju. Iesniedzējtiesa nepiekrīt šim uzskatam [12]. Tagad es pievērsīšos šim jautājumam.

C. Vai ir jāņem vērā citi kritēriji, lai noteiktu, vai persona ir uzskatāma par patērētāju?

40. Tiesai uzdotais jautājums ir par to, vai personai, kas veic darījumus *FOREX* tirgū, var liegt patērētāja statusu šādu iemeslu dēļ – zināšanas un kompetence, kuras ir nepieciešamas, lai veiktu šādu tirdzniecību, darījuma vērtība, persona aktīvi izvieto savus rīkojumus, riski, kas rodas, darbojoties *FOREX* tirgū, un veikto darījumu skaits un biežums.

41. *J. Petruchová* apgalvo, ka nav nepieciešamas īpašas zināšanas, lai noslēgtu *CfD*, un ka nav jāņem vērā ieguldīto līdzekļu apmērs, veikto darījumu apjoms un biežums. *FIBO* uzskata, ka *J. Petruchová* nav uzskatāma par patērētāju, jo *CfD* noslēgšana ir komercdarbība. Čehijas Republika apgalvo, ka tam, vai personai ir zināšanas attiecīgajā jomā un vai tā aktīvi izvieto rīkojumus, nav nozīmes attiecībā uz jautājumu, vai persona ir uzskatāma par patērētāju. Polijas Republika norāda, ka *CfD* noslēgšana ir saistīta ar ievērojamiem riskiem, un, lai personu klasificētu kā patērētāju, nav jāņem vērā tās zināšanas par finanšu jautājumiem, tāpat nav jāņem vērā tas, ka šī persona cenšas gūt peļņu un apmierināt vajadzības, kas nav uzskatāmas par ikdienas vajadzībām. Pēc Komisijas domām, nav nozīmes tam, vai personai ir zināšanas attiecīgajā jomā, un tam, ka šī persona aktīvi izvieto rīkojumus, bet ir jāņem vērā veikto darījumu skaits un biežums.

42. Manuprāt, uz iepriekš 40. punktā minēto jautājumu jāatbild noliedzoši. Turpmāk izklāstīšu iemeslus, kāpēc esmu nonācis pie šī secinājuma.

43. Pirmkārt, skaidrības labad uzskatu, ka personai, kas noslēdz *CfD*, nevar liegt patērētāja statusu, pamatojoties tikai uz to, ka *CfD* noslēgšanai ir nepieciešamas īpašas zināšanas un kompetence. Tas būtu līdzvērtīgs *CfD* izslēgšanai no Briseles Ia regulas 17., 18. un 19. panta darbības jomas. Tomēr nav šaubu, ka finanšu instrumenti, piemēram, *CfD*, ietilpst šo noteikumu darbības jomā. Patiešām, saskaņā ar minētās regulas 17. panta 3. punktu vienīgie līgumi, uz kuriem neattiecas Briseles Ia regulas 17.,

11 Spriedumi, 1997. gada 3. jūlijs, *Benincasa*, C-269/95, EU:C:1997:337, 16. un 17. punkts; 2005. gada 20. janvāris, *Gruber*, C-464/01, EU:C:2005:32, 36. un 37. punkts; 2013. gada 14. marts, *Česká spořitelna*, C-419/11, EU:C:2013:165, 34. punkts; 2018. gada 25. janvāris, *Schrems*, C-498/16, EU:C:2018:37, 29. un 30. punkts, un 2019. gada 14. februāris, *Milivojević*, C-630/17, EU:C:2019:123, 87. un 88. punkts.

12 Skat. šo secinājumu 15. un 18. punktu.

18. un 19. panta darbības joma, ir noteikta veida pārvadājuma līgumi. No tā izriet – ja vien nav skaidri noteikts citādi, finanšu instrumenti ietilpst šo noteikumu darbības jomā [13]. Turklāt lietā *Kolassa* Tiesa konstatēja, ka persona, kas ir iegādājusies uzrādītāja obligāciju, var tikt uzskatīta par patērētāju Briseles I regulas 15. panta 1. punkta izpratnē [14].

44. Otrkārt, ciktāl tiek vērtēts, vai *J. Petruchová* būtu jāliedz patērētāja statuss tādēļ, ka viņa, kā viņas pārstāvis ir norādījis mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanā, informēja *FIBO* par savu trīs gadu pieredzi attiecīgajā jomā, vēlos norādīt, ka zināšanas un kompetence nav būtiski faktori, lai noteiktu, vai persona ir uzskatāma par patērētāju Briseles Ia regulas 17. panta 1. punkta izpratnē.

45. Patiešām, lai persona tiktu uzskatīta par patērētāju šī noteikuma izpratnē, pietiek ar to, ka tā ir noslēgusi līgumu ar mērķi, kas nav saistīts ar šīs personas arodu vai profesiju. Briseles Ia regulas 17. panta 1. punktā nav paredzēti papildu nosacījumi. Netiek pieprasīti pierādījumi tam, ka konkrētajā gadījumā personai nav bijušas zināšanas attiecīgajā jomā un tāpēc tai ir vajadzīga patērētāju aizsardzība, kas paredzēta šīs regulas 17., 18. un 19. pantā [15].

46. Tas atbilst šo secinājumu 37. punktā minētajai judikatūrai, saskaņā ar kuru, lai noteiktu, vai persona ir jāuzskata par patērētāju, ir jāatsaucas uz līguma būtību un mērķi, *nevis pašas personas subjektīvo situāciju*. Ja ņemtu vērā personas zināšanas konkrētajā jomā, tas būtu uzskatāms par šīs personas subjektīvo situāciju saskaņā ar līgumu.

47. Tas atbilst arī spriedumam *Schrems*, kurā Tiesa uzskatīja, ka patērētāja jēdziens "ir nošķirts no zināšanām un informācijas, kas attiecīgajai personai faktiski pieder" [16]. Tāpēc *M. Schrems* pieredze digitālo sociālo tīklu jomā nevar liegt viņam patērētāja statusu Briseles I regulas 15. panta 1. punkta (tagad – Briseles Ia regulas 17. panta 1. punkts) izpratnē [17].

48. Visbeidzot, tas atbilst judikatūrai, kas attiecas uz patērētāja jēdzienu Padomes Direktīvas 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos izpratnē [18]. Šis jēdziens ir definēts gandrīz identiski minētās direktīvas 2. panta b) punktā [19] un Briseles Ia regulas 17. panta 1. punktā. Tādēļ spriedumā *Schrems* Tiesa atsaucās uz spriedumu lietā *Costea*, kas tika sniegts Direktīvas 93/13 2. panta b) punkta interpretācijas nolūkos [20]. Spriedumā *Costea* Tiesa nosprieda, ka patērētāja jēdziens Direktīvas 93/13 2. panta b) punkta izpratnē ir "objektīvs [..], un tas nav atkarīgs no konkrētajām zināšanām, kas attiecīgajai personai var būt, vai informācijas, kas tai patiesībā varētu būt", lai advokāts, kuram ir augsta līmeņa tehniskās zināšanas, tomēr varētu tikt uzskatīts par patērētāju [21].

49. Jebkurš cits risinājums, manuprāt, apdraudētu Briseles Ia regulas 17., 18. un 19. pantā noteiktās sistēmas mērķi, proti, nodrošināt patērētāju pienācīgu aizsardzību. Saskaņā ar judikatūru patērētājs ir aizsargāts ne tikai kā puse, kurai "ir mazāka pieredze juridiskajos jautājumos nekā otrai profesionālai līgumslēdzēja pusei", bet arī kā puse, kas "tiek uzskatīta par ekonomiski vājāku" nekā otra puse [22].

13 Šajā saistībā skat. šo secinājumu 65.–75. punktu.

14 Spriedums, 2015. gada 28. janvāris, *Kolassa*, C-375/13, EU:C:2015:37, 24. punkts. Skat. arī ģenerāladvokāta M. Špunara [*M. Szpunar*] secinājumus lietā *Kolassa* (C-375/13, EU:C:2014:2135, 28. punkts).

15 Šajā saistībā skat. Geimer, R., "Forum actoris für Kapitalanlegerklagen", no::*Festschrift für Dieter Martiny zum 70. Geburtstag*, Mohr Siebeck, 2014, 711. lpp. (716. lpp.).

16 Spriedums, 2018. gada 25. janvāris, *Schrems*, C-498/16, EU:C:2018:37, 39. punkts.

17 Spriedums, 2018. gada 25. janvāris, *Schrems*, C-498/16, EU:C:2018:37, 39. punkts. *M. Schrems* bija ieguvis ievērojamu pieredzi digitālo sociālo tīklu jomā, uzsākdams tiesvedības valsts tiesās pret *Facebook* par datu aizsardzības noteikumu pārkāpumiem, publicēdams grāmatas, sniegdams lekcijas par šo jautājumu un izveidodams asociāciju datu aizsardzības nodrošināšanai.

18 OV 1993, L 95, 29. lpp.

19 Direktīvas 93/13 2. panta b) punktā ir noteikts, ka "patērētājs" ir "jebkura fiziska persona, kura līgumos, uz ko attiecas šī direktīva, darbojas nolūkos, kas ir ārpus tās amata, nodarbošanās vai profesijas".

20 Spriedums, 2018. gada 25. janvāris, *Schrems*, C-498/16, EU:C:2018:37, 39. punkts.

21 Spriedums, 2015. gada 3. septembris, *Costea*, C-110/14, EU:C:2015:538, 21. un 27. punkts.

22 Spriedums, 1993. gada 19. janvāris, *Shearson Lehman Hutton*, C-89/91, EU:C:1993:15, 18. punkts.

50. Treškārt, nevar apgalvot, ka persona nevar tikt klasificēta kā patērētājs Briseles Ia regulas 17. panta 1. punkta izpratnē, pamatojoties uz to, ka darījums, kas veikts saskaņā ar līgumu, pārsniedz noteiktu summu. Ja tas būtu bijis ES likumdevēja nodoms, šajā noteikumā būtu noteikta robežvērtība līguma vērtībai.

51. Ja nav noteikta skaidra robežvērtība, secinājums, ka persona zaudē patērētāja statusu lielas naudas summas dēļ, kas ir ieguldīta *FOREX* tirgū, vai ievērojama gūtās peļņas apmēra dēļ, būtu pretrunā tiesiskās drošības principam. Šajā ziņā uzskatu, ka saskaņā ar Briseles Ia regulas 15. apsvērumu jurisdikcijas noteikumiem jābūt ļoti paredzamiem. Kā izriet no judikatūras, šīs regulas mērķis līdz ar to ir tiesiskās drošības nodrošināšana, kas nozīmē Eiropas Savienībā reģistrēto personu tiesiskās aizsardzības pastiprināšanu, ļaujot prasītājam viegli noteikt tiesu, kurā tas var vērsties, un atbildētājam – saprātīgi paredzēt tiesu, kurā to var iesūdzēt [23]. Ja Briseles Ia regulas 17., 18. un 19. pants nebūtu piemērojams gadījumos, kad tiek ieguldīti nozīmīgi līdzekļi, tad bez skaidri noteiktas robežvērtības ieguldītājs nevar paredzēt, vai viņam tiks nodrošināta šajos noteikumos paredzētā aizsardzība. Ja Briseles Ia regulas 17., 18. un 19. pants nebūtu piemērojams gadījumos, kad tiek gūta liela peļņa, ieguldītāja situācija būtu vēl nenoteiktāka, jo, izvietodams rīkojumu *FOREX* tirgū, viņš nezina, vai viņš gūs peļņu un (ja tā būs) cik liela šī peļņa būs [24].

52. Turklāt uzskatu, ka persona nedrīkst zaudēt patērētāja statusu, ja peļņa, kas gūta *FOREX* tirgū, veido lielāko daļu no tās ienākumiem. Tas diez vai atbilst vienlīdzīgas attieksmes principam, jo var novest pie situācijas, ka gadījumā, ja miljonārs un vidusslāņa ieguldītājs izvietotu vienāda apjoma rīkojumu *FOREX* tirgū un gūtu vienādu peļņu, miljonārs tiktu uzskatīts par patērētāju, bet vidusslāņa ieguldītājam šāds statuss tiktu liegts.

53. Ceturtkārt, nav nozīmes tam, ka persona aktīvi izvieto pats savus rīkojumus *FOREX* tirgū. Taisnība, kā to ir norādījusi iesniedzējtiesa, ka lietā *Kolassa* [25], kur izskatāmais līgums bija uzrādītāja obligāciju iegāde, prasītājs neizvietoja rīkojumus, kā to ir darījusi *J. Petruchová* [26]. Tomēr Briseles Ia regulas 17. panta 1. punktā nav noteikts, ka patērētājam ir jārīkojas kādā konkrētā veidā. Tajā netiek prasīts, lai patērētājs paliktu pasīvs vai lai otra puse būtu atbildīga par līguma izpildi.

54. Piektkārt, riski, kas ir saistīti ar *CfD* noslēgšanu, manuprāt, nevar liegt kādu klasificēt kā patērētāju Briseles Ia regulas 17. panta 1. punkta izpratnē.

55. Arī šajā noteikumā patērētājam netiek prasīts rīkoties kādā konkrētā veidā. Tajā netiek pieprasīts, lai viņš rīkotos maksimāli rūpīgi un piesardzīgi.

23 Spriedums, 2016. gada 14. jūlijs, *Granarolo*, C-196/15, EU:C:2016:559, 16. punkts.

24 Kā norāda *U. Magnus* un *P. Mankowski* (minēti šo secinājumu 8. zemsvītras piezīmē), "attiecīgajai summai nav ierobežojuma. Patērētāju lietas nav ierobežotas ar nelielām summām. [..] Eiropas likumdevējam ir bijušas plašas iespējas noteikt ierobežojumus tam, kas tagad ir kļuvis par 17.–19. pantu, un šādi ierobežojumi patiešām tiek pieprasīti. Bet tie nekad nav bijuši likumīgi īstenoti, tāds ir stāsts. Apjoms ir kvantitatīvs moments, [..] ko varētu viegli izmērīt. Tāpat arī likumdevējs būtu varējis noteikt augstākos ierobežojumus [..]. Tas, ka tas nav izdarīts, rada spēcīgu *argumentum a contrario*" (466. un 467. lpp.). Tāpat *R. Geimer* (minēts šo secinājumu 15. zemsvītras piezīmē) uzskata, ka "[Briseles I regulas] 11. apsvērums [tagad Briseles Ia regulas 17. apsvērums] saskaņā ar pastāvošo judikatūru prasa juridisko noteiktību jurisdikcijas noteikumu jomā [..]. Šī skaidrā ES likumdevēja prasība aizliedz Tiesai ierobežot [Briseles I regulas] 15. panta piemērošanas jomu, balstoties uz "varas līdzsvaru" starp pusēm attiecīgajā lietā vai nosakot jebkādu robežvērtību. [..] Šī problēma ir zināma jau ilgu laiku un ir apspriesta zinātnieku aprindās. *P. Schlosser* savlaicīgi aicināja ierobežot īpašo jurisdikcijas noteikumu piemērošanas jomu patērētāju līgumiem. ES likumdevējam jau ir bijušas vairākas iespējas risināt šo jautājumu. Tomēr tas nav darīts. Šāda (ierobežojoša) grozījuma tīša izlaišana ir saistoša tiesu sistēmai un nepieļauj nekādu teleoloģisku interpretāciju. Ja *forum actoris* tiktu rezervēts "lieliem ieguldītājiem", tas arī neatbilstu vienlīdzīgas attieksmes principam" (722. un 723. lpp.).

25 Skat. šo secinājumu 14. zemsvītras piezīmi.

26 Tomēr jānorāda, ka *J. Petruchová* kā privātais klients nevar veikt darījumus *FOREX* tirgū. Viņas rīkojumus izpilda brokeru sabiedrība, šajā gadījumā *FIBO*.

56. Turklāt *CfD* noslēgšana jau pēc būtības ietver risku. Tāpēc, ja kādai personai riska dēļ, ko tā uzņēmusies, tiktu liegts patērētāja statuss, *CfD* sistemātiski būtu ārpus Briseles Ia regulas 17. panta 1. punkta darbības jomas, lai gan šajā darbības jomā neietilpst tikai noteikta veida pārvadājuma līgumi [27].

57. Visbeidzot vēlos uzsvērt, ka tieši radītā riska apmēra dēļ, ņemot vērā Briseles Ia regulas 17., 18. un 19. panta mērķi, proti, nodrošināt patērētāja pienācīgu aizsardzību, personas, kas noslēdz *CfD*, ir jāklasificē kā patērētāji. Šajā ziņā, kā apgalvo *J. Petruchová*, norādu, ka Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde (turpmāk tekstā – "EVTI") 2018. gada maijā pieņēma lēmumu, ar kuru tā uz laiku ierobežoja *CfD* tirdzniecību, izplatīšanu vai pārdošanu privātajiem klientiem [28]. EVTI šo lēmumu pieņēma tādēļ, ka gan kompetentajām valsts iestādēm, gan EVTI bija bažas, ka pēdējo gadu laikā strauji ir palielinājusies *CfD* izplatīšana plaša patēriņa mazumtirdzniecības tirgū, lai gan šie produkti ir sarežģīti un neatbilstoši lielākajai daļai privāto klientu. EVTI Lēmumā 2018/796 jo īpaši ir norādīts, ka pastāv "būtiskas bažas attiecībā uz ieguldītāju aizsardzību", jo daudzi privātie klienti neizprot iesaistītos riskus, un ka kompetento valsts iestāžu veiktie pētījumi liecina, ka lielākā daļa privāto klientu, kas veic ieguldījumus *CfD*, tirdzniecības rezultātā zaudē naudu [29].

58. Sestkārt, ja persona veic finanšu darījumus regulāri, ilgākā laikposmā un ar ievērojamām naudas summām, būtu jānoskaidro, vai šī persona ir uzskatāma par tādu, kura iesaistās šajos darījumos, izmantojot savu (pakārtoto) profesiju [30]. Tādā gadījumā šie darījumi neietilptu Briseles Ia regulas 17. panta 1. punkta darbības jomā, jo tie būtu noslēgti kādam nolūkam šīs personas (pakārtotās) profesijas ietvaros.

59. Šajā ziņā, kā Komisija ir apgalvojusi mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanas laikā, es vēlos norādīt, ka valsts judikatūra var sniegt zināmu atbalstu šim argumentam. Piemēram, lietā *AMT Futures Ltd.* pret *Marzillier, Dr Meier & Dr Guntner Rechtsanwaltesgesellschaft mbH* [2015] 2 WLR 187, *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Commercial Court)* [Augstā tiesa (Anglija un Velsa), Karaļnama kompetences lietu departaments (Komerctiesa)] uzskatīja, ka ne visi ieguldītāji var tikt uzskatīti par patērētājiem Briseles I regulas 15. panta 1. punkta izpratnē un ka, lai noteiktu, vai tas tā ir, ir jāņem vērā "katra indivīda apstākļi un ieguldījumu veids un raksturs".

60. Tomēr es nevaru piekrist šim argumentam.

61. Taisnība – lai gan līguma mērķis principā ir jānovērtē līguma noslēgšanas brīdī [31], tomēr zināmos apstākļos var ņemt vērā turpmākas izmaiņas [32]. Tomēr, kā ģenerāladvokāts M. Bobeks [*M. Bobek*] ierosināja lietā *Schrems*, to varētu darīt tikai ārkārtas apstākļos [33]. *Katrā atsevišķā gadījumā* nav iespējams veikt līguma mērķa *ex post* novērtējumu, tāpat to nav iespējams darīt katrā gadījumā, ja

27 Skat. šo secinājumu 43. punktu.

28 EVTI Lēmums (ES) 2018/796 (2018. gada 22. maijs) par cenu starpības līgumu pagaidu ierobežošanu Savienībā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 600/2014 40. pantu (OV 2018, L 136, 50. lpp.). Šis lēmums tika atjaunots un grozīts 2018. gada oktobrī (EVTI Lēmums (ES) 2018/1636 (2018. gada 23. oktobris) par pagaidu ierobežojuma atjaunošanu un grozīšanu attiecībā uz Lēmumu (ES) 2018/796 par cenu starpības līgumu izplatīšanu vai pārdošanu privātajiem klientiem, OV 2018, L 272, 62. lpp.) un 2019. gada janvārī (EVTI Lēmums (ES) 2019/155 (2019. gada 23. janvāris), ar ko atjauno pagaidu ierobežojumu par cenu starpības līgumu tirdzniecību, izplatīšanu vai pārdošanu privātajiem klientiem, OV 2019, L 27, 36. lpp.). Rakstīšanas laikā EVTI Lēmums 2019/155 joprojām ir spēkā.

29 Skat. EVTI Lēmuma 2018/796 11., 12., 20., 27. un 35. apsvērumu. Piemēram, Apvienotās Karalistes kompetentās iestādes veiktā pētījuma, kurā tika iekļauta privāto klientu izlase, rezultāti liecina, ka 82 % no šiem klientiem ir zaudējuši naudu, slēdzot *CfD*, un vidējais rezultāts bija zaudējumi 2200 GBP apmērā katram privātajam klientam gada laikā (skat. EVTI Lēmuma 2018/796 35. apsvēruma ix) punktu).

30 Skat. Briggs, A., *Private International Law in English Courts*, Oxford University Press, 2014 (4.156. punkts).

31 Tas izriet no sprieduma *Benincasa*, kurā Tiesa nosprieda, ka prasītāju, kurš bija noslēdzis franšīzes līgumu, lai izveidotu un uzturētu veikalu, nevar uzskatīt par patērētāju, pat ja viņš tā arī nekad netika atvēris šo veikalu (spriedums, 1997. gada 3. jūlijs, *Benincasa*, C-269/95, EU:C:1997:337, 17. punkts).

32 Lietā *Schrems* Tiesa nosprieda, ka gadījumā, ja attiecīgais pakalpojums, par kuru ir noslēgts līgums, vēlāk tiek lietots profesionālām vajadzībām, ir jāņem vērā turpmākās izmaiņas šī pakalpojuma izmantošanā (skat. šo secinājumu 17. zemsvītras piezīmi) (spriedums, 2018. gada 25. janvāris, *Schrems*, C-498/16, EU:C:2018:37, 37. un 38. punkts). Tomēr, lai arī *M. Schrems* sākotnēji bija izmantojis *Facebook* sniegtos pakalpojumus tikai privātām vajadzībām (lai dalītos ar fotogrāfijām un tērzētu), bet vēlāk tos izmantoja profesionālām vajadzībām, Tiesa secināja, ka *M. Schrems* nav zaudējis patērētāja statusu.

33 Ģenerāladvokāta M. Bobeka secinājumi lietā *Schrems* (C-498/16, EU:C:2017:863, 41. punkts).

pamatlīgumā (piemēram, Pamatlīgumā) ir paredzēts noslēgt atsevišķus darījumus (piemēram, *CfD*). Tas būtu pretrunā tiesiskās drošības principam [34], jo klasificēšana par patērētāju būtu atkarīga no darījumu skaita, kas veikts saskaņā ar pamatlīgumu, un līdz ar to ieguldītājs pamatlīguma noslēgšanas brīdī nezinātu, vai viņš tiks uzskatīts kā patērētājs. Tas būtu pretrunā arī šo secinājumu 37. punktā minētajai judikatūrai, saskaņā ar kuru nav jāņem vērā personas subjektīvā situācija. Visbeidzot, ja tiek vaicāts, vai ir jāņem vērā ieguldīto summu un gūtās peļņas apmērs, – tas būtu pretrunā apstāklim, ka Briseles Ia regulas 17. panta 1. punktā nav noteikta nekāda robežvērtība [35].

62. Jānorāda, ka valsts tiesu prakse zināmā mērā atbalsta šo nostāju. Lietā *Standard Bank London Ltd.* pret *Dimitrios Apostolakis*, [2000] I.L.Pr. 766, *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Commercial Court)* uzskatīja, ka inženieris un advokāts, kas bija ieguldījuši ārvalstu valūtas maiņas darījumos, ir jāuzskata par patērētājiem. Konkrēti, nebija nozīmes tam, ka viņi bija iesaistījušies 28 līgumos par kopējo apmēru 7 miljoni ASV dolāru. Tika noteikts, ka darījumu mērogs nav noteicošais faktors, jo tādā gadījumā būtu radušies sarežģīti jautājumi par darījuma robežvērtību un tās piemērošanu ar atpakaļejošu spēku [36].

63. Jāsecina – lai noteiktu, vai persona, kas veic tirdzniecību *FOREX* tirgū, ir jāuzskata par patērētāju Briseles Ia regulas 17. panta 1. punkta izpratnē, nebūtu jāņem vērā šīs personas zināšanas, līguma vērtība, fakts, ka persona aktīvi izvieto pati savus rīkojumus, pastāvošais risks vai darījumu skaits un biežums.

64. Tagad pievērsīšos pārējiem diviem iesniedzējtiesas izvirzītajiem jautājumiem, proti, vai Briseles Ia regulas 17. panta 1. punkts ir jāinterpretē atbilstoši Romas I regulas 6. pantam un vai ir jāņem vērā fakts, ka persona ir privātais klients Direktīvas 2004/39 izpratnē.

D. Vai jāņem vērā, ka finanšu instrumenti neietilpst Romas I regulas 6. panta darbības jomā?

65. Iesniedzējtiesa būtībā jautā Tiesai, vai Briseles Ia regulas 17. panta 1. punkts ir jāinterpretē atbilstoši Romas I regulas 6. pantam. Ja tas tā ir, personu, kas ir noslēgusi *CfD*, nevajadzētu uzskatīt par patērētāju pirmā no minētajiem noteikumiem izpratnē, ņemot vērā, ka tādi finanšu instrumenti kā *CfD* ir izslēgti no to noteikumu piemērošanas jomas, kas piemērojami patērētāju līgumiem, kuri noteikti Romas I regulas 6. panta 1. un 2. punktā.

66. Saskaņā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu *Krajský soud v Ostravě* (Ostravas apgabaltiesa) ir uzskatījusi, ka Briseles Ia regulas 17. panta 1. punkts ir jāinterpretē atbilstoši Romas I regulas 6. pantam. Iesniedzējtiesai ir pretējs viedoklis.

67. *J. Petruchová* apgalvo, ka Briseles Ia regulas 17., 18. un 19. pants attiecas uz finanšu instrumentiem. Viņa uzskata, ka pretējā gadījumā šīs regulas 17. pants paredzētu nepārprotamu izslēgšanu, kā tas ir Romas I regulas 6. panta 4. punkta d) apakšpunkta gadījumā. Komisijai ir tāds pats viedoklis.

68. Patērētāja jēdziena definīcija Romas I regulas 6. panta 1. punktā ir gandrīz identiska šī jēdziena definīcijai Briseles Ia regulas 17. panta 1. punktā. Patiešām, pirmais noteikums paredz, ka tas attiecas uz līgumiem, ko "fiziska persona mērķiem, kurus var uzskatīt par nesaistītiem ar viņas arodu vai profesiju ("patērētājs"), noslēgusi ar citu personu, kas darbojas, īstenojot savu arodu vai profesiju ("uzņēmējs")".

34 Skat. šo secinājumu 51.punktu.

35 Skat. šo secinājumu 50. punktu.

36 Saskaņā ar minētā sprieduma 18. punktu "mērogs nevar būt noteicošais. Varētu rasties sarežģīti jautājumi par to, kur sākt vilkt līnijas. To nevarētu pielietot formā, ko es saucu par jumta līgumu, brīdī, kad tas tika noslēgts. To varētu piemērot tikai retrospektīvi. Manuprāt, prasība vadīties pēc mērķiem, kādiem tika noslēgti līgumi, ir pretrunā principam vadīties pēc vispārējām sekām vai vērtības mēroga".

69. Šis gandrīz identiskais formulējums liek domāt, ka, lai interpretētu Briseles Ia regulas 17. pantu, ir jāņem vērā Romas I regulas 6. pants [37]. Romas I regulas 7. apsvērumā patiešām ir skaidri noteikts, ka šīs regulas materiālajai piemērošanas jomai ir jāatbilst Briseles I regulai (tagad – Briseles Ia regula). Tādēļ, lai gan Briseles Ia regulas noteikumi ir jāinterpretē, ņemot vērā šīs regulas mērķus un tās izveidoto sistēmu, ir jāņem vērā saskaņotības mērķis, piemērojot Briseles Ia regulu un Romas I regulu.

70. Attiecībā uz regulējumu, kas piemērojams Romas I regulas 6. panta 1. un 2. punktā noteiktajiem patērētāju līgumiem, vēlos norādīt, ka saskaņā ar šī noteikuma 4. punkta d) apakšpunktu šis regulējums neattiecas uz "tiesībām un pienākumiem, kas veido finanšu instrumentu" [38]. Saskaņā ar Romas I regulas 30. apsvērumu finanšu instrumenti šīs regulas mērķim ir tie, kas minēti Direktīvas 2004/39/EK 4. pantā. Saskaņā ar Direktīvas 2004/39 4. panta 1. punkta 17. apakšpunktu, kas tagad ir Direktīvas 2014/65/ES [39] 4. panta 1. punkta 15. apakšpunkts, finanšu instrumenti ir tie, kas ir uzskaitīti tās I pielikuma C iedaļā. Direktīvas 2004/39 [40] I pielikuma C iedaļas 9. punkts attiecas uz *CfD*.

71. Tāpēc Romas I regulas 6. panta 1. un 2. punktā noteiktajiem patērētāju līgumiem piemērojamie noteikumi neattiecas uz *CfD* [41].

72. Tomēr no tā neizriet, ka Briseles Ia regulas 18. un 19. pantā paredzētie patērētāju līgumiem piemērojamie noteikumi neattiecas uz tādiem finanšu instrumentiem kā *CfD*.

73. Kā Tiesa tika nospriedusi lietā *Kainz*, starptautisko privāttiesību instrumentu saskaņotības mērķis ES tiesību sistēmā nevar novest pie tā, ka Briseles Ia regulas noteikumi tiek interpretēti veidā, kas nav saistīts ar šīs regulas shēmu un mērķiem [42].

74. Šajā ziņā ir jāņem vērā atšķirības Briseles Ia regulas 17. panta un Romas I regulas 6. panta formulējumā. Kā minēts šo secinājumu 68. punktā, ir tiesa, ka patērētāja jēdziena definīcija šajos abos noteikumos ir gandrīz identiska. Tomēr saskaņā ar Briseles Ia regulas 17. panta 3. punktu no patērētāju aizsardzības noteikumu darbības jomas ir izslēgti tikai viena veida līgumi [43], bet saskaņā ar Romas I regulas 6. panta 4. punktu citi līgumi ir izslēgti no šīs regulas 6. panta 1. un 2. punktā paredzēto aizsardzības noteikumu darbības jomas. Konkrēti, lai gan Romas I regulas 6. panta

37 Spriedumi, 2010. gada 7. decembris, *Pammer* un *Hotel Alpenhof*, C-585/08 un C-144/09, EU:C:2010:740, 43. punkts; 2011. gada 15. marts, *Koelzsch*, C-29/10, EU:C:2011:151, 33. punkts; 2013. gada 5. decembris, *Vapenik*, C-508/12, EU:C:2013:790, 25. punkts; 2016. gada 21. janvāris, *ERGO Insurance* un *Gjensidige Baltic*, C-359/14 un C-475/14, EU:C:2016:40, 43. punkts; 2016. gada 28. jūlijs, *Verein für Konsumenteninformation*, C-191/15, EU:C:2016:612, 36. punkts, un 2017. gada 15. jūnijs, *Kareda*, C-249/16, EU:C:2017:472, 32. punkts.

38 Saskaņā ar Romas I regulas 28. apsvērumu "ir svarīgi nodrošināt, ka uz tiesībām un saistībām, kas veido finanšu instrumentu, neattiecas vispārīgie noteikumi, kurus piemēro patērētāju līgumiem, jo tas varētu radīt situāciju, kad katram emitētajam instrumentam ir piemērojami dažādi tiesību akti, tādējādi mainot to būtību un traucējot to brīvu tirdzniecību un piedāvājumu".

39 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2014. gada 15. maijs) par finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Direktīvu 2002/92/ES un Direktīvu 2011/61/ES (OV 2014, L 173, 149. lpp.). Direktīva 2004/39 tika atcelta un aizstāta ar Direktīvu 2014/65. Direktīvas 2014/65 4. panta 1. punkta 9), 10), 11) un 15) apakšpunkts ir identiski Direktīvas 2004/39 4. panta 1. punkta 10), 11), 12) un 17) apakšpunktam.

40 Tāpat kā Direktīvas 2014/65 I pielikuma C iedaļas 9. punkts.

41 Jāprecizē, ka Romas I regulas 6. panta 4. punkta d) apakšpunkts no patērētāju aizsardzības jomas izslēdz tikai noteikumus, kuri attiecas uz "tiesībām un pienākumiem, kas veido finanšu instrumentu", t.i., tikai pašu finanšu instrumentu. Tas neizslēdz šī finanšu instrumenta pirkuma līgumu. Tāpēc Romas I regulas 6. panta 1. un 2. punkta darbības joma neattiecas vienīgi uz *CfD*. Līgumi par *CfD* pirkšanu nav izslēgti (šajā saistībā skat. Garcimartin Alférez, F.J., "The Rome I Regulation: Exceptions to the Rule on Consumer Contracts and Financial Instruments", *Journal of Private International Law*, 5. sējums (2009), 1. izdevums, 85. lpp. (90. lpp.)). Tomēr tam nav nozīmes, jo šajā lietā strīds attiecas uz konkrētā *CfD* novēlotu īstenošanu, nevis uz Pamatlīgumu.

42 Spriedums, 2014. gada 16. janvāris, *Kainz*, C-45/13, EU:C:2014:7, 20. punkts. Lai gan šis punkts attiecas uz Briseles I regulas un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 864/2007 (2007. gada 11. jūlijs) par tiesību aktiem, kas piemērojami ārpuslīgumiskām saistībām (Roma II) (OV 2007, L 199, 40. lpp.), konsekventu interpretāciju, tas pats attiecas arī uz Briseles Ia regulu un Romas I regulu. Šajā ziņā vēlos norādīt, ka Regulas Nr. 864/2007 7. apsvērumā ir prasīts interpretēt šo regulu atbilstoši Briseles I regulai tādā pašā veidā kā Romas I regulas 7. apsvērumā tiek prasīta interpretācija, kas atbilst Briseles I regulai. Šajā saistībā skat. arī ģenerāladvokāta M. Špunara secinājumus lietā *Pillar Securitisation* (C-694/17, EU:C:2019:44, 49. un 50. punkts).

43 Skat. šo secinājumu 43. punktu.

4. punkta d) apakšpunktā ir skaidra atsauce uz finanšu instrumentiem Direktīvas 2004/39 I pielikuma C iedaļas izpratnē, tas tā nav Briseles Ia regulas 17. panta gadījumā [44]. Tāpēc nevar runāt par pēdējā no minētajiem noteikumiem interpretāciju atbilstoši Romas I regulas 6. pantam attiecībā uz finanšu instrumentiem [45].

75. Jāsecina – lai noteiktu, vai persona, kas veic tirdzniecību *FOREX* tirgū, ir uzskatāma par patērētāju Briseles Ia regulas 17. panta 1. punkta izpratnē, nav nozīmes tam, ka finanšu instrumenti neietilpst Romas I regulas 6. panta darbības jomā.

E. Vai jāņem vērā, ka persona ir privātais klients Direktīvas 2004/39 izpratnē?

76. Iesniedzējtiesa būtībā jautā Tiesai, vai persona, kas tiek uzskatīta par "privāto klientu" Direktīvas 2004/39 4. panta 1. punkta 12) apakšpunkta izpratnē, ir jāuzskata par patērētāju Briseles Ia regulas 17. panta 1. punkta izpratnē. Iesniedzējtiesa uzskata – lai noteiktu, vai persona ir patērētājs, nav nozīmes tam, ka tā ir privātais klients.

77. *J. Petruchová* apgalvo, ka, lai gan privātā klienta jēdziens Direktīvas 2004/39 izpratnē un patērētāja jēdziens Briseles Ia regulas 17. panta 1. punkta izpratnē ir atšķirīgs, esot jāpieņem, ka privātais klients ir patērētājs. *FIBO* atzīst, ka *J. Petruchová* ir privātais klients, bet apgalvo, ka tas nenozīmējot, ka viņa ir jāuzskata par patērētāju.

78. Sākumā vēlos norādīt, ka tas, vai persona tiek klasificēta kā profesionāls klients vai kā privātais klients, ietekmē sniegto aizsardzību. Privātajiem klientiem tiek nodrošināta pilnīga aizsardzība, jo īpaši attiecībā uz ieguldījumu sabiedrību sniegto informāciju, savukārt attiecībā uz profesionāliem klientiem tiek uzskatīts, ka viņiem ir nepieciešama tikai ierobežota aizsardzība [46].

79. Saskaņā ar Direktīvas 2004/39 4. panta 1. punkta 12) apakšpunktu privātais klients ir "klients, kas nav profesionāls klients". Saskaņā ar minētās direktīvas 4. panta 1. punkta 11) apakšpunktu profesionāls klients ir klients, "kas atbilst [šīs direktīvas] II pielikumā noteiktajiem kritērijiem".

80. Saskaņā ar Direktīvas 2004/39 II pielikuma I iedaļu [47] turpmāk minētos klientus "uzskata par profesionāļiem": pirmkārt, vienības, kam jābūt pilnvarotām vai regulētām, lai darbotos finanšu tirgos, piemēram, kredītiestādes, ieguldījumu sabiedrības vai apdrošināšanas sabiedrības; otrkārt, lielie uzņēmumi, kas izpilda divas no šādām apjoma prasībām: kopsavilkuma bilance pārsniedz 20 miljonus EUR, tīrais apgrozījums pārsniedz 40 miljonus EUR, pašu kapitāls pārsniedz 2 miljonus EUR; treškārt, valsts iestādes vai tādas iestādes kā valstu valdības vai Pasaules banka un, ceturtkārt, citi institucionālie ieguldītāji, kuru pamatdarbība ir ieguldīšana finanšu instrumentos. Vienības, kas pieder pie vienas no šīm četrām kategorijām, tomēr var pieprasīt, lai tās tiktu uzskatītas par neprofesionāļiem.

44 Kā *U. Magnus* un *P. Mankowski* (minēti šo secinājumu 8. zemsvītras piezīmē) norāda attiecībā uz obligāciju iegādi, ko veic ieguldītāji, "Romas I regulas 28. apsvērums un 6. panta 4. punkta d) apakšpunkts varētu norādīt uz obligāciju izslēgšanu no patērētāja režīma. Bet [..] tas būtu drosmīgs solis – pārnest šo noteikumu uz Briseles Ia regulas piemērošanas jomu. Pastāv iemesls tam, kāpēc Briseles Ia regulā nav noteikts [šāds] paralēls noteikums" (463. lpp.).

45 Šajā ziņā jāatgādina, kā norāda *F.J. Garcimartin Alférez* (minēts iepriekš 41. zemsvītras piezīmē), ka tad, ja līgums neietilpst Romas I regulas 6. panta darbības jomā, "pastāv jautājums par to, vai tas prasītu noteikumu pārskatīšanu Briseles I regulā. Šā instrumenta 15. pantā nav ietverta būtiska līgumu par finanšu instrumentiem izslēgšana. Līdz ar to ir pārkāpts abu instrumentu paralēlisms, un politiskais lēmums, kas ir šīs idejas pamatā, proti, ka patērētājs, kas var iesniegt prasību pret profesionāli savā jurisdikcijā, var atsaukties arī uz savu likumu (un viņam nav pienākuma pierādīt atbilstību ārvalstu tiesību aktu prasībām), vairs nepastāv. Tāpat finanšu instrumentā iekļautā jurisdikcijas izvēles klauzula būtu derīga un efektīva saskaņā ar Romas I regulu, savukārt jurisdikcijas izvēles klauzula ir spēkā tikai saskaņā ar ierobežotiem nosacījumiem, kas noteikti Briseles I regulas 17. pantā (89. lpp.). Skat. arī Wautelet, P., "Rome I et le consommateur de produits financiers", *European Journal of Consumer Law*, 2009, 4. izdevums, 776. lpp. (796. lpp.).

46 Skat. it īpaši Direktīvas 2004/39 19. panta 10. punkta c) apakšpunktu un Direktīvas 2014/65 24. panta 4. punkta b) apakšpunktu un 25. panta 8. punkta c) apakšpunktu. Skat. arī Bonneau, T., Pailler, P., Rouaud, A.-C., Tehrani, A., un Vabres, R., *Droit financier*, LGDJ, 2017, 312. punkts ar apakšpunktiem.

47 Un saskaņā ar Direktīvas 2014/65 II pielikuma I iedaļu.

81. Saskaņā ar Direktīvas 2004/39 II pielikuma II iedaļu [48] klientus, kas nav minēti tā I iedaļā, "var uzskatīt par profesionāļiem pēc to pieprasījuma". Lai klients būtu uzskatāms par profesionāli, tam ir jāatbilst vismaz diviem no šiem trim kritērijiem: pirmkārt, klients ir veicis būtiska apjoma darījumus, veicot 10 darījumus vienā ceturksnī četru iepriekšējo ceturkšņu laikā; otrkārt, viņa finanšu instrumentu portfelis pārsniedz 500 000 EUR un, treškārt, klients ir strādājis vismaz vienu gadu finanšu nozarē specialitātē.

82. Uzskatu, ka privātais klients Direktīvas 2004/39 4. panta 1. punkta 12) apakšpunkta izpratnē nav obligāti uzskatāms par patērētāju Briseles Ia regulas 17. panta 1. punkta izpratnē. Tāpat nevar pieņemt, ka privātais klients ir patērētājs. Turpmāk izklāstīšu iemeslus, kāpēc es esmu nonācis pie šī secinājuma.

83. Pirmkārt, tas, ka Direktīvā 2004/39 atšķirībā no citas finanšu nozares direktīvas proti, Direktīvas 2002/65/EK par patēriņa finanšu pakalpojumu tālpārdošanu [49], netiek izmantots jēdziens "patērētājs", liek domāt, ka jēdziens "privātais klients" un "patērētājs" nav viens un tas pats.

84. Otrkārt, Direktīvas 2004/39 4. panta 1. punkta 12) apakšpunktā netiek prasīts, lai privātajam klientam tiktu sniegti ieguldījumu vai papildpakalpojumi nolūkā, kas nav saistīti ar viņa arodu vai profesiju. Kā norāda iesniedzējtiesa, tas nozīmē, ka viņam var tikt sniegti šādi pakalpojumi viņa profesionālās darbības ietvaros, un tādā gadījumā viņš nevar tikt uzskatīts par patērētāju Briseles Ia regulas 17. panta 1. punkta izpratnē.

85. Treškārt, patērētājs Briseles Ia regulas 17. panta 1. punkta izpratnē ir fiziska, nevis juridiska persona [50]. Turpretim privātais klients var būt juridiska persona [51]. Patiešām, saskaņā ar Direktīvas 2004/39 4. panta 1. punkta 10) apakšpunktu "klients" ir "jebkura fiziska *vai juridiska* persona, kam ieguldījumu sabiedrība sniedz ieguldījumu pakalpojumus un/vai papildpakalpojumus" [52]. Konkrēti, privātie klienti var būt juridiskas personas, kas nav izpildījušas divas no trim prasībām attiecībā uz viņu uzskatīšanu par profesionāļiem saskaņā ar Direktīvas 2004/39 II pielikuma II iedaļu. Privātie klienti var būt arī profesionāli klienti (tātad juridiskas personas) [53], kas ir pieprasījuši, lai viņus uzskata par neprofesionāļiem saskaņā ar Direktīvas 2004/39 II pielikuma I iedaļu.

86. Ceturtkārt, klasificēšanai par privāto klientu Direktīvas 2004/39 4. panta 1. punkta 12) apakšpunkta izpratnē un klasificēšanai par patērētāju Briseles Ia regulas 17. panta 1. punkta izpratnē ir dažādi mērķi. Klasificēšana par privāto klientu nodrošina pilnīgu aizsardzību, it īpaši attiecībā uz informāciju, kas ieguldījumu sabiedrībai ir jāsniedz klientam. Klasificēšana par patērētāju nozīmē tādu jurisdikcijas noteikumu piemērošanu, kas atkāpjas no Briseles Ia regulas 4. panta 1. punkta un 7. panta 1. punkta. Ir taisnība, ka abu noteikumu mērķis ir aizsargāt vājāko pusi neatkarīgi no tā, vai tas būtu privātais klients vai patērētājs. Tomēr jānorāda, ka Direktīvas 2004/39 mērķis ir aizsargāt visus ieguldītājus, *gan*

48 Un saskaņā ar Direktīvas 2014/65 II pielikuma II iedaļu.

49 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2002. gada 23. septembris) par patēriņa finanšu pakalpojumu tālpārdošanu un grozījumiem Padomes Direktīvā 90/619/EEK un Direktīvās 97/7/EK un 98/27/EK (OV 2002, L 271, 16. lpp.).

50 Lai gan Briseles Ia regulas 17. panta 1. punktā nav skaidri noteikts, ka patērētājs ir fiziska persona, tas izriet no prasības, ka šis noteikums attiecas tikai uz privāto galapatērētāju, kas nav iesaistīts tirdzniecībā vai profesionālajā darbībā (spriedums, 2013. gada 14. marts, *Česká spořitelna*, C-419/11, EU:C:2013:165, 32. punkts). Šajā saistībā skat. *U. Magnus* un *P. Mankowski* (minēti šo secinājumu 8. zemsvītras piezīmē), 470.–471. lpp.

51 Skat. Haentjens, M., de Gioia-Carabellese, P., *European Banking and Financial Law*, Routledge, 2015 (67. lpp.).

52 Mans izcēlums.

53 Šajā ziņā skat. Gollier, J.-M., Standaert, C., 'La catégorisation des investisseurs sous MiFID II', De Meuleneere, I., Colaert, V., Kupers, W. un Pijcke, A. S. (eds.), *MIFID II & MIFIR: Capital Selecta - Scope, Investor Protection, Market Regulation and Enforcement*, Intersentia and Anthemis, 2018, 59. lpp. (75. lpp.).

privātos, *gan* profesionālos [54]. Saskaņā ar Direktīvas 2014/65, ar kuru tika atcelta un aizstāta Direktīva 2004/39, 86. apsvērumu, "ir lietderīgi skaidri noteikt, ka godprātīguma, taisnīguma un profesionālās rīcības principi un pienākums rīkoties godprātīgi, skaidri un nemaldinot attiecas uz attiecībām ar *ikvienu* klientu" [55].

87. Tāpēc nav nozīmes mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanas laikā *FIBO* pārstāvja norādītajam un neapstrīdētajam apstāklim, ka *J. Petruchová* ir informējusi *FIBO*, ka viņai ir trīs gadu pieredze šajā jomā un ka viņa ir privātais klients.

88. Jāsecina – lai noteiktu, vai persona, kas nodarbojas ar tirdzniecību *FOREX* tirgū, var tikt uzskatīta par patērētāju Briseles Ia regulas 17. panta 1. punkta izpratnē, nav nozīmes, vai šī persona ir uzskatāma par privāto klientu Direktīvas 2004/39 4. panta 1. punkta 12) apakšpunkta izpratnē.

IV. Secinājumi

89. Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, iesaku Tiesai uz *Nejvyšší soud* (Augstākā tiesa, Čehijas Republika) uzdoto prejudiciālo jautājumu atbildēt šādi:

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās 17. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka persona, kas noslēdz cenu starpības līgumu, ir jāuzskata par patērētāju, ja šis līgums ir noslēgts mērķim, kas nav saistīts ar attiecīgās personas arodu vai profesiju. Šajā ziņā nav nozīmes, ka persona aktīvi izvieto pati savus rīkojumus starptautiskajā valūtas tirgū, ka cenu starpības līgumi neietilpst Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 593/2008 (2008. gada 17. jūnijs) par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I), 6. panta darbības jomā, kā arī, ka šī persona ir uzskatāma par privāto klientu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/39/EK (2004. gada 21. aprīlis), kas attiecas uz finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Padomes Direktīvas 85/611/EEK un 93/6/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/12/EK un atceļ Padomes Direktīvu 93/22/EEK, 4. panta 1. punkta 12) apakšpunkta izpratnē.

54 Skat. Direktīvas 2004/39 31. apsvērumu, Direktīvas 2014/65 3. apsvērumu un spriedumus, 2014. gada 12. novembris, *Altmann* u.c. (C-140/13, EU:C:2014:2362, 26. punkts), un 2017. gada 14. jūnijs, *Khorassani* (C-678/15, EU:C:2017:451, 41. punkts). Skat. arī *J.-M. Gollier* un *C. Standaert* (minēti šo secinājumu 53. zemsvītras piezīmē), 93. lpp.

55 Mans izcēlums.